

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar
județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: Grațian Capătă.

PREOCUPĂRI.

Orașele și noi Români.

Lucrările de organizare în cadrele statului nostru național mărit scot la suprafață atâtea chestiuni vitale pentru neamul nostru încât nu știm căreia să-i dăm întâietate, de soluționarea căreia să ne apucăm mai îngrabă. O astfel de chestiune e aceia a orașelor, ridicată în văzul tuturor de alegerile din primăvara acestui an: Cu aceasta ocaziune am văzut, că deși suntem stăpânii politici ai mândrelor și bogatelor noastre plaiuri, în orașe, arterele prin care străbat manifestările vieții, stăm slab. Acest fapt trebuie să ne dea de gândit și să ne îndemne la muncă, să ne preocupe. A rămânea nepăsători în fața acestui fapt însemnează a nu vedea și a nu ținea seamă de ce să petrece în viață, a nu mai avea nici o aspirație națională; iar a-l ignora însemnează a fi orbiți de patimi. Deși viața noastră, a celor de azi, nu e scutită de patimi, e peste putință să fim atât de orbiți de ele încât să ignorăm o chestiune atât de vitală pentru noi. Mai mult face impresia, că în noianul chestiunilor și a preocupărilor de tot soiul nu ne putem da

seama cum trebuie despre ea. Rostul acestor şiruri este de a arunca o făşie de lumină asupra chestiunii oraşelor pentru noi Români.

Despre însemnătatea oraşelor ne vom putea da seamă dacă vom lua în considerare rolul lor în viaţa culturală şi economică.

Instituţiile culturale, ca: şcoli de diferite soiuri şi grade, societăţi culturale, teatre, cinematografe, radiofoane, muzee, biblioteci mari, tipografii şi librării, la oraş le găsim. Oraşul e patria conferinţelor ştiinţifice şi a producţiunilor artistice; aici întâlnim floarea preocupărilor artistice: expoziţiile de artă. Toate acestea caută şi aleg oraşul nu din capriciu ci fiindcă aici găsesc condiţii mai prielnice. Şcolile secundare şi superioare, cari au lipsă de ateliere şi laboratoare, la oraş găsesc mai uşor curent electric şi alte condiţii de bunăfuncţionare. Teatrele, expoziţiile de lucruri artistice, cinematografele, radiofoanele şi bibliotecile mari sunt pretutindenea la oraş fiindcă la oraş găsesc mai cu înlesnire condiţii de instalare şi funcţionare, aici locuşte mulţimea acelor a căror ocupaţie şi situaţie materială le permit să le guste, să şi-le procure. Societăţile culturale la oraş îşi au sediul, fiindcă la oraş domiciliază mai mulţi din aceia cari îşi pot sacrifica din timp şi pentru preocupări culturale. Conferinţele ştiinţifice la oraş se ţin cu deosebire, fiindcă aici trăieşte la un loc grosul acelor cari sunt o trebuinţă sufletească. Tipografiile şi librăriile le întâlnim la oraş, fiindcă tipografiile aici găsesc mai uşor condiţii de instalare şi funcţionare şi material de muncă, iar librăriile piaţă de desfacere. Scurt, se poate spune cu drept cuvânt, că oraşele prin instituţiunile culturale pe care le adăpostesc sunt totatătea focare de cultură cari atrag pe cei ce voiesc să se cultive. Dar nu numai atrag pe cei ce voiesc să progreseze în cultură

ci și radiază cultură prin influința ce o exercitează asupra satelor din jurul lor. Despre influința culturală a orașelor asupra satelor se poate convinge ușor orișicine.

Din punct de vedere economic orașele au totată de mare însemnătate ca și din punct de vedere cultural, căci la orașe sunt diferitele ateliere și fabrici, cari prelucrând diversele materii aduc proprietarilor și măiestrilor venituri frumoase din cari pe lângă asigurarea unui traiu mai bun, își pot permite și distracții, se pot și cultiva, își pot crește copiii și pot pune deoparte și bani albi pentru zile negre. La orașe întâlnim apoi fel de fel de magazine sau prăvălii pentru desfacerea diverselor mărfuri și obiecte, cari aduc proprietarilor și angajaților astfel de venituri de cari nu se bucură acei cari și-au tocit hainele pe băncile școlilor până le-a crescut musteața mare și își sfarmă crierul zi și noapte. De ce și acestea la oraș? Iată de ce. Orașele toate au căi bune de comunicație cari înlesnesc aducerea diferitelor mărfuri și obiecte și desfacera lor. Majoritatea locuitorilor orașelor neavând pământ să-l cultive pentru susținerea familiei, se ocupă cu industria care le asigură din bielsug existența. Având orașele contribuabili mulți pot mai ușor suporta cheltuelile cu instalări electrice etc. Industriașii orașelor având lumină electrică și forță care să le poarte mașinile, se pot ocupa mai intensiv și mai în mare cu industria, pot produce și pot câștiga mai mult. Locuitorii orașelor fiind mulți, cu un grad de cultură mai avansată și cu trebuințe mai numeroase, atrag negustorii al căror interes e să vândă cât de mult căci atunci au câștig. — Satele neputând oferi desmoștenișilor lor condiții cari să le permită să îmbrățișeze măiestrii și să-i facă capabili să poată lua concurența cu industriașii orașelor, neputând oferi piață de desfacere așa de mare încât negustorii lor să-și poată pro-

cura mărfuri în cvantul pe care îl pot furniza fabricile și casele mari de desfacere, se aprovizionează dela industriașii și negustorii orașelor, înbogațindu-i, fie direct când vin la oraș fie indirect prin micii lor negustori. De s'ar face o statistică numai aproximativă despre banii ce-i dau locuitorii satelor industriașilor și neguțătorilor din orașe, ne-am mira de sumele mari ce ne-ar ieși. De altcum numai o ochire generală asupra acestei chestiuni încă ne arată situația. Pânăcând plugarul dela sate care muncește din greu cu toată familia, cruță și se nutrește slab, abia poate pune două pe-olaltă, pân'atunci industriașul și negustorul care nu muncește nici a zecea parte, cheltuește din greu și se nutrește boerește, poate să-și cumpere la oraș casă solidă închepătoare și frumoasă. Pilde sunt nenumărate.

Reazumând, orașele sunt totatătea focare culturale și artere economice cari în acțiunile lor, dacă nizuesc spre o țintă comună, se sprijinesc și ajută reciproc. Cultura dă priceperea și iscusința pentru viața economică, iar viața economică mijloacele pentru propășire și progres în cultură; mintea și spiritul conduc brațul, iar brațul ajută mintea să se lumineze și mai mult și sufletul să se innobileze.

Așa se prezintă orașele și însemnătatea lor privite din punct de vedere general. Din punct de vedere național românesc orașele noastre prezintă aspecte felurite.

Orașele noastre, cu deosebire cele din provinciile alipite, sunt locuite în majoritate covârșitoare de străini: Unguri, Nemți, Evrei, Ruși și alte neamuri. Avem multe orașe în cari afară de puțini oficianți, 1—2 profesioniști intelectuali și servitori nu domicilează pui de român. — Cauza o știm cu toții, sunt dominațiile străine cari nu numai că pe ai lor îi favorizau și ajutau, dar pe aceia dintre români cari se așezau la oraș, cer-

cau prin toate mijloacele să-i desnaționalizeze și dacă nu se dau după păr, îi batjocoreau, boicotau și le făceau fel de fel de mizerii încât ori se acomodau împrejurărilor ori părăseau orașul.

E adevărat, că dela luarea în stăpânire a mândrelor și bogatelor noastre plaiuri, aproape nu există orașel în care să nu avem barămi o școală secundară românească. Acest prim pas solid este bine ales. Dar până vedem, că încă, nu avem public românesc pentru teatru și cinematograful românesc, nu putem forma societăți culturale puternice românești, nu ne putem gândi la conferințe științifice ținute regulat în fața unui auditor numeros, nu ne putem pretutindeni delecta în expoziții de artă românească; cu un cuvânt, încă nu putem imprima orașelor întru toate timbrul culturii românești, care să radieze până în cel mai ascuns sat și nu deținem industria și comerțul aducătoare de bogăție promovătoare de cultură și bunăstare: trebuie să ne dăm seama, că în orașe abia am pășit cu un picior. Avem mult de furcă până ne vom vedea cu adevărat stăpâni și în focarele de cultură și arterele bogăției și bunăstării, în orașe. Vitalitatea Poporului românesc care îndecursul veacurilor trecând peste atâtea greutăți și străbătând prin atâtea piedeci s'a ridicat până la starea de azi, ne dă convingerea că vom putea învinge și ultimele greutăți pentru a fi deplin stăpâni în țara noastră și a ne croi o viață fericită. Miile de energii ieșite din sânul poporului, școlarii îndrumați, ajutați și călăuziți pe calea cea bună, vor forma armata, forța care va cuceri ultima reședă, căci să nu pierdem din vedere, că noi Românii mai avem de cucerit, orașele din țara noastră! Să nu uităm, că până când puținii Români dela orașe și intelectuali din jur abia pot gusta în o seară două la an artă românească și sunt condamnați să-și omoare uritul

ascultând și privind manifestări culturale străine, oricât ar fi sufletul lor de curat și tare, cu timpul se acopere cu poșghiță de străinism și cultura ce vor radia nu va avea strălucirea curată a geniului românesc. Să nu pierdem din vedere, că în zilele noastre, când contactul între oameni e atât de fervent, poporul nostru venit la oraș fie cât de pe scurtă vreme împrumută fie și inconștient din ceea ce vede acolo, deci și obiceiuri, mentalitate și crezuri streine, Să deschidem ochii și să observăm cum îmbogățim pe străinul industriaș și comerciant, care prin prelucrarea bogățiilor pământului nostru și pe banii noștri își cresc copiii în ura cea mai învierșunată contra noastră și pe toate căile posibile strecoară bogățiile în țările și la neamurile spre care îi trage sufletul lor de străini, numai să ne slăbească. Să ne trezim de cap cu toții și să ne convingem, că până nu vom fi stăpâni absoluți și în orașe, nu putem fi stăpâni pe viața economică și nu putem progresa în cultură așa cum ar trebui și cum dorim; până nu vom străbate la orașe și nu le vom stăpâni deplin vom rămânea tot săraci și numai cu numele vom stăpâni aceasta țară, noi Românii.

G. Capătă.

DIDACTICE.

Exercițiile pregătitoare pentru scris-cetit.

Făcând excepție de vechile abecedare apărute în literatura noastră didactică, „întocmite după metoda slovenirei“¹⁾, toate abecedarele ce se întrebuintează în școli își au o parte comună: exercițiile pentru pregătirea scrisului.

De altfel nici literatura străină n'a produs mai mult decât a lăsat Pestalozzi și mai târziu Séguin în această privință, ei a păstrat și ea ideea precursorilor.

Dr. M. Montessori în „Casele dei bambini“ și Decroly în institutul de abnormali din Bruxelles au ignorat cu desăvârșire această tradiție și au întocmit exerciții originale pentru pregătirea scrisului: firește, superioare, dar care cer o pregătire specială: tehnică și pedagogică în ceea ce privește întocmirea materialului didactic și întrebuintarea lui. În special M. Montessori face un lux din acest material, din care cauză metoda „Montessori“ ne apare dificil și anevoios de introdus în școlile primare; iar pe lângă aceasta e și foarte costisitor.

Pestalozzi, primul care se ocupă cu această problemă în mod sistematic și practic totodată, deduce scrierea dintr'o în-lănțuire de studii la baza cărora se află măsurarea.

„Silindu-mă să învăț pe copii scrierea, mă văzui silit să învăț mai întâi desemnul; dar încercând să învăț desemnul înțelesei că este supus măsurii și că stă în strânsă legătură cu aceasta.“¹⁾

Abecedarul intuițiunii de Pestalozzi începe cu linia orizontală. După ce s'a tratat aceasta, se caută forme naturale la care să se poată aplica. După aceasta urmează verticala și unghiul drept cu aplicațiuni etc. și ajunge la principiul: „*Scrierea trebuie să urmeze după ce copilul a învățat să desemneze și să măsoare lucrurile sau cel puțin liniile*“.²⁾

Séguin, experimentând această chestiune mai bine de două-

1) Cum își învață Gertruda copiii

2) Idem.

zeci de ani într'o școală de idiști, ajunge la aceleași concluzii, cu deosebirea că el începe cu linia verticală și după ce studiază diferite feluri și poziții de linii, trece direct la scriere prin combinare lor. Așa pe ex., după Séguin, D, este format dintr'o verticală și o linie curbă; A, din două oblice în sens invers tăiate de o orizontală, etc. 1)

Ceace propune Séguin nu-i decât un demers față de Pestolozzi și metoda lui este aspru criticată de D-na M. Montessori, care trăgând cu buretele peste experiențele trecute experimentează singură un metod cu totul original în pregătirea copiilor mici pentru arta scrisului.

După Montessori, scrierea începe printr'un exercițiu a simțului muscular. Pentru aceasta a pregătit litere cursive de lemn — mobile — în mărime 8 cm. și corespunzătoare lor, altele pictate cu pensula pe niște table de carton.

Pregătirea constă din pipăirea acestor litere mai întâi cu degetul arătător și apoi cu cel mijlociu în sensul scrierei, începând cu cele de lemn și mai apoi cu cele pictate. Acelaș exercițiu se face apoi urmărind scrisul cu un bețișor.

După terminarea acestor exerciții se trece la decopieri de figuri după modele solide și umplerea figurilor calchiate (marcate) cu hașuri din ce în ce mai lungi.

Așa că pe când Pestolozzi și Séguin supuneau mâna copiilor fără de nici o pregătire la două puteri cu care se lupta: linia dreaptă în sine și direcția ei, Montessori înlătură acest inconvenient și pregătește mâna începătorilor în triplu scop: scrierea, ținerea condeiului și direcțiunea scrisului.

E întrebarea încă dacă și acest procedeu corespunde cerințelor pedagogice actuale.

Metoda montessoriană, fiind prea complicată, nu se poate introduce decât într'un număr restrâns de școli și cere o pregătire specială a propunătorilor, iar aplicarea lui e condiționată de atât de multe aparate și material didactic încât este peste putință de suportat cheltuielile enorme ce s'ar face procurându-le. Nici chiar școlile din Italia și Franța nu-l pot introduce deși îl văd destul de judicios și eficient, căci după mărturisirea D-nei M. Montessori, copiii pregătiți după acest metod, ajung ca după trei luni de zile să poată scrie tot atât de bine, ca un copil de cl. III-a pri-

1) M. Montessori.

mară pregătit după Metodul vechiu al exercițiilor pregătitoare pentru scris-ectit.

Ținând seamă de considerentele materiale care ne împiedică de a practica un metod rațional în această privință, precum și de lipsa de specializare a propunătorilor în acest sens; și având în vedere numărul copiilor cu care trebuie să se ocupe un singur învățător — propunând chiar numai la cl. I. —, putem practica un alt metod experimentat, și care duce la rezultate tot atât de bune ca cel montessorian.¹⁾ Metodul acesta nu cere nimic mai mult propunătorului decât ceea ce știe și în afară de aceasta se poate ușor practica în orice școală fără de nici un sacrificiu material sau cerință tehnică.

Înainte însă de a intra în descrierea metodelui să examinăm puțin pregătirea copilului în momentul când intră pentru prima dată în școală.

Cine n'a văzut copii jucându-se? Vorbesc însă mai-mulț de copiii dela sate, căci cei dela oraș găsesc mai întotdeauna „dascăli“ și sub influența mediului și a lor, ajung aproape să poată fi stăpâni pe condei când merg la școală.

Lăsând la o parte liniile trase de copii în praful drumului, pe nisip ori în cenușa de pe vatră sau covata cu făină, și urmărind activitatea lor în reprezentarea grafică a formelor naturale, îi vom vedea oricând măzgălind pereții ori vatra cu tociumi, făcând fel de fel de încurcături de linii, cari în mintea lor exprimă ceva ce există în realitate și despre care ei vorbesc prin semne grafice. Un ghemușor de linii, e bunicu; altul, bunica; alte încurcături de linii reprezintă casa, un cal, un câine etc.

Inclinarea aceasta spre desen se observă la toți copiii în genere și dela sate și dela oraș și este influențată de mediul în care trăesc copiii. Dl. M. Biciulescu a studiat amănunțit această activitate copilărească și a colecționat ascemenea desennuri ocupând câteva din ele în cartea cunoscută: „Desennul și modelajul la copii“.

Revenind vom stabili în puține cuvinte ce pregătire are un copil când vine pentru prima dată la școală, de ce este el capabil în această privință și ce anume reprezintă liniile făcute de el.

Nu linia în sine, ci corespondentul ei în natură îl preocupă pe copil și-i dă impuls atenției. Raportul dintre grafic și material își are înțeles numai în apercipiabilitatea lui, a copilului.

1) Metod experimentat la școala de aplicație de pe lângă școala normală din Bădeni-Iași.

Iată că am ajuns să punem punctul pe *i*.

Urmărind acest principiu și preconizând ideea școlii active idealiste — scop formal — și a raționaliștilor moderni, vom încope aceste exerciții de pregătire pentru scriere în felul următor:

Se face cu copiii o ieșire la câmp sau într'o livadă. — Exercițiile încep după introducerea în viața școlară. Copiii se lasă mai mult să se joace, să saie sau să alerge după fluturi. Din când în când se atrage atențiunea asupra firilor de iarbă, cum ies din pământ, se ridică în sus, altele se rup de vânt etc.; se observă florile ce cresc printre ele numind culorile; fluturii ce zboară pe deasupra ș. a. Nici un dogmatism, nici o preocupare vădila. Sugerările vor ținea loc și de una și de alta.

Venim în clasă. Incepe prima lecție.

Propunătorul întretine cu copiii o scurtă și sugestivă con-vorbire asupra plimbării la câmp. Amintește mai ales punctele asupra cărora s'a atras atențiunea acolo. Introducerea se termină aici.

Servindu-se eretă colorată, propunătorul face pe tablă un câmp de iarbă, *fir cu fir*. Copiii la fel. Având fiecare creioane colorate, urmăresc mișcările propunătorului și stimulați de sugestiunile lui își face fiecare câmpul cu iarbă pe tăblițe, sau pe hârtie.

Odată iarba făcută se fac prin ea flori de diferite culori, iar pe deasupra se înseamnă fluturii sburători.

Cu excepții, exercițiul reușește pentru prima dată. Dacă nu, se repetă luând acum în loc de un câmp cu iarbă, un lan de grâu etc.

Astfel deprinde pe copii, într'o atmosferă plăcută, să tragă linii verticale, crucițe etc.

Voim acum să predăm linia oblică. Luăm un copac. Tul-pina va fi o verticală iar crengile cele două direcții ale oblicilor.

Pentru linia curbă, pentru cere, vor desemna după natură o serie de gheme de diferite culori. Pentru celelalte elemente se desemnează apoi obiecte simple ca de obicei: mîdîța, canceaua, secerca etc.

Care este avantajul acestor exerciții?

Mai întâi de toate clasa este în plină activitate. Fiecare copil gândește și-si combină culorile după plac, după amintire sau modul de pe tablă. Adoca își pune singur, ipoteze și astfel judecata lui se formează. Percepțiunea îi dă impuls, iar sugestiunile

propunătorului și încurajarea, încredere. El manifestându-se în *elementul lui* se educă singur, căci nu-l tâmpește nici o nomenclatură de linii abstracte. Deseinnul acesta reprezintă ceva ce este în natură și acel ceva e plin de viața lui copilărească pe care copilul o pricepe și o nutrește.

Tot în legătură cu această idee se fac istorioare ilustrate pe tablă pe care copiii le decopiază pe plăcențe sau pe foi.

După toate acestea se trece la exercitarea simțului muscular pentru adevăratul scris.

Se iau cuvinte normale după abecedar, se taie din glaspa-pir negru — hârtie stielată — și se așază pe un carton. Pentru asocierea ideii cuvântului scris, se desemnează pe un alt carton un tablou. Se atâră pe perete și unul și altul: tabloul deasupra iar scrisul dedesupt; se face intuiția tabloului, se pronunță cuvântul repede pentruca să iașă ideia din scris, apoi se trece la pipăirea lui în senzul scrierei de către fiecare copil în parte. Se face în urmă exercițiul cu degetul pe bancă, pe tăblițe, în aer și se trece la scrierea lui directă.

În felul acesta se continuă pregătirea legându-se cu scris-cetitul.

Metodul nu e complect nou, ci o combinare cu cel montessorian. Partea originală e predarea elementelor din care sunt formate literclă. Pe când metodel montessorian impune anumite tipare care să stăvilească mâna copilului silindu-ă la o direcție absolută, metodel acesta îi lasă toată libertatea, iar exercițiul e mult mai simplu. Cât privește vechiul sistem, în loc să studiem cu niște copii de 6—7 ani atâtea forme de linii și să-i plietisim cu orizontale, verticale, oblice, etc. fără de nici un înțeles, e mai bine să-i obișnuim cu pricepera și reprezentarea lor grafică într'un clipl atractiv și interesant totodată, mijlocită nu de ușurătatea înregistrării în memorie a unor numiri scarbede, nici de mecanizarea exclusivă a simțului muscular, ci de acest din urmă împreunat cu percepțiunea realității exprimată de copil printr'un dicționar grafic pe care singur îl făurește, vorbește numai pentru el, dar cu folos.

Bucium, 1926.

C. Brustureanu.

Pregătirea la scris

lecție practică de scriere pentru cl. I-a a școlii primare.

Planul general.

Scopul material: să știe cum se ține stilul, ce poziție trebuie să avem în timpul scrisului și cum se trag linii subțiri și alte linii.

Scopul formal: dezvoltarea imaginației, a spiritului de observație și deprinderea mâinii.

Metodul: analitic.

Forma: întrebătoare-aflătoare și arătătoare.

Planul special.

Pregătirea: Ce-ați văzut voi la câmp când am fost la excursie lângă păraul dela „Pântănele?... T. — Am văzut iarbă. — Cum eră iarba aceea?... S. — Eră culcată cum a molit-o apa când a fost mare. — In care parte eră ea culcată?... N. — Dela stânga spre dreapta. — Cum erau după mărime firele de iarbă?... M. — Toate într'o formă.

Anunțarea: Azi o să facem noi locul acela cu iarbă așa frumos cum eră el.

Prezentarea și analizarea: — Uitați-vă că eu am să fac locul acela pe tablă! (Fac un șir de linii subțiri , , , — De unde eră crescută iarba?... H. — Din pământ. — Pe tablă ce ne arată pământul?... N. — Linia roșie. — De unde până unde am făcut firele de iarbă pe tablă?... O. — Dela linia roșie din jos până la linia roșie din sus. — In care parte se întind firele de iarbă?... L. — Încovoiate dela stânga spre dreapta în sus. — De unde începem să facem iarba?... C. — Din jos în sus. — Este mai groasă iarba într'un loc ca în altul?... E. — Nu, ci este la fel peste tot. — Intre câte linii facem locul cu iarbă?... Ș. — Intre două. — Liniile cari ne arată iarba le facem ori unde numai să fie făcute?... O — Nu, ci la aceeași depărtare unele de altele. — Uitați-vă căci eu o să mai fac câteva linii cari ne arată firele de iarbă. (Mai fac un șir de linii încovoiate ca să observe și după analiză cum se scriu.)

Scrierea : — Să facem acum cu toții iarba de pe tablă urmărind cu degetul fiecare fir. (Se execută de mai multe ori) — Faceți acum locul cu iarba pe bancă cu degetul ! (Se execută). — Acum scoateți cu toții tăblițele și faceți câmpul cu iarba culcată ! — Uitați-vă la mino și observați bine cum se stă la scris. (Arat poziția ce trebuie să o aibă la scris și cum se țină stilul.) — Stați cum v'am arătat eu și scrieți ! (În timpul cât scriu îi supraveghez până când umplu tăblița cu linii subțiri. Dacă observ că unul sau altu nu stă cum trebuie la scris, îi opresc și le spun cum ajung cocoșați copiii cari stau rău la scris).

P. S. Tot în felul acesta desemnând diferite lucruri din natură se tratează și următoarele lecții pentru pregătire la scris :

Linia *fff*

Linia *ggg*

Linia *vvv*

Linia *www*

Linia *rrr*

Linia *ccc*

Linia *ooo*

Linia *lll*

Linia *ppp*

Linia *sss*

Linia *sss*

Linia *lll*

Linia *ccc*.

Ioan Știrb.

Literatură.*Din poveste, de poveste...*

Mititel, copilul mamei,
Puiul ei, — ori ce-o fi fost, —
Dar știam atâtea basme
Ca un moș. — și pe de rost.

Azi ce știi? — Nimic îmi pare, —
Doamne, să le fi uitat?!
Moș-de-zori cu flori în barbă,
Unde-o fi? — A repausat...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pipăruș și Măzăreanu
Cel cu nume de fasole,
Unde sunt? — pe altă lume
Ca boboaica de Marțole.

Unde-i Barba-cotu-cotu
Cel sucit și 'nalt de-o schoapă,
Ce mânca trei boi de-odată
Și seca trei mări de apă?

Unde-s babele smeoaiice
Ce 'mpingeau cu capul norii,
Și păzeau pe „Mândra-lumii“
Să n-o fure crăișorii?

Unde-i bietut Cenușotca
Fiu de craiu ce stă 'n cenușe,
Ce-a tăiat vre'o opt balauri
Și pe Cloanța cea coldușe?

Unde sunt atâția alții
Bravi eroi ai celor basme ?
— Ori nu fură de când lumea
Numai vorbe și fantasme ?
.....

De-aș avea ca sfinții-Apostoli,
Vr'un condeiu vrăjit, aș scrie
Numai basme, numai snoave
Din traista lui Moș Ilie...

Insă n'am, și de aceia,
Lumea basmului se duce,
Și se duce și limbajul
Strămoșesc cu vorba dulce...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Astăzi lumea-i literară,
— Sunt cancanne și cuplete —
E comerț literatura,
Și spoială în pamflete...

Dar e moda ! — prin urmare,
Ce s'ascuți la superstiții ?
— Moda-i modă, și pretinde
Multe mofturi și capricii...

Pe Ion Creangă Torcălăul
Al cu vorba lui dulce,
Doar copiii-l mai gustează
Din a lui copilărie ;

Și-a lui basme, a lui snoave,
Le citesc numai țărani,
Nu prea domnii ai cu moda
Și... cu mofturi 'n a lor cranii.

Moda-i modă, fica vremii,
Schimbăcioasă cum e vântul,
După modă merg azi toate
Și au mers de când pământul.

Moda sboară vulturește.
Tot spre zări necunoscute,
Se preschimbă, se preface,
Se tocește, iar s'ascute...

Însași moda e-o poveste
Și modiștii-i sunt eroii,
Dar eroi de tagma asta
Sunt mai mulți ca stropii ploii.

Fiecare dintre dânșii
Reprezintă un brav din basme,
Un voinic din alte vremuri
Ce nu-i vorbă nici fantomă.

Fiecare bate munții
Cum în cap se bat viștii ;
Fiecare după modă
Se îmbracă, ca... lacheii.

Moda 'n stânga, moda 'n dreapta,
Moda 'n tot și moda 'n toace,
Cine ăsta basm nu știe,
Sfânta modă nesocoate...

Mihail Robu.

Dări de seamă.

O carte trebuincioasă.

— *Dr. A. Binet și Th. Simon : Cum măsurăm inteligența la copii ; în rom. de Diaconul C. V. Dănău, prof. sec. Inst. grafic N. D. Miloșescu, Târgu Jiu. Prețul 30 Lei. —*

Am stat de multe ori de vorbă cu învățătorii satelor noastre. Mulți s'au arătat mulțumiți cu soarta care o au ; foarte mulți însă s'au declarat dușmanii vieții dăscălești. I-am întrebat să-mi spună motivul și aproape toți au dat acelaș răspuns : greutatea traiului și monotonia vieții. Fiind și eu dascăl am meditat mult asupra acestor probleme și am găsit, că problema cea dintâi, — greutatea traiului, — e foarte adevărată. Cum însă aceasta problemă o poate rezolvi numai guvernul, (și guvernele noastre ar trebui să arate mai multă sollicitudine față de aceasta problemă), am scos-o din repertoarul problemelor, cari mă preocupă.

Chestiunea a doua însă : monotonia vieții dăscălești, am găsit-o neîntemeiată. Viața dăscălească se prezintă sub foarte multe aspecte, unul mai interesant decât celalalt. Chestiunea prezintă o singură întrebare : câtă dragoste arătam față de problemele, cari sunt în legătură cu preocupările noastre. Acela care se interesează de tot ce e în legătură cu școala, acela nu va fi dominat de monotonie. Pentru acela fiecare zi aduce ceva nou, ceva, — să-i spun așa, — senzațional.

În aceasta ordine de idei m'am gândit să recomand oamenilor de școală o carte, care a făcut ocolul lumii și care poate fi de folos fiecărui dascăl. E vorba de cartea marilor savanți ai pedagogiei experimentale : Dr. A. Binet și Th. Simon : Cum măsurăm inteligența la copii.

Pătrunși de preocupări de acelea cum sunt și în cartea aceasta, sunt sigur că vremea ni se va părea că trece cu repezi ciunea fulgerului, trăgând în aceiaș vreme reale foloase din urmarea îndrumărilor din carte.

Pedagogia modernă s'a pus cu totul pe alte baze, decât aceea pe cari fusese pusă pedagogia veche. Pânăcând atunci teoriile pedagogice erau mai mult emanațiuni ale unor lungi medi-

tări, azi pedagogia s'a pus pe baze experimentale, făcându-se teoriile din cercetări asupra puterilor psihologice ale copilului

Direcția aceasta a așanumitei pedagogii experimentale a luat mare avânt în toată lunca și a dat rezultate din cele mai frumoase. La noi abia acum se fac cele dintâiu încercări pe acest teren, însă și acestea numai pe lângă Universități. Masa mare a învățătorimei e străină de preocupări de acest fel. Situația aceasta însă nu va putea dura mult. Ea va trebui să fie schimbată.

Cartea de care am pomenit are tocmai aceasta menire. Ea va trebui să familiarizeze pe învățătorul nostru cu anumite probleme de pedagogie experimentală, din cecece el va trage reale foloase profesionale.

Măsurarea inteligenței la copii e de o importanță deosebită în școală și mai ales în școala primară. Legea nouă a învățământului primar are văditul scop de a nimici analfabetismul. Pentru a putea atinge acest scop nu e suficient să silim pe copii să umble la școală, ci trebuie să ne nizuim să întrebuițăm toate mijloacele pentru a face, ca acești copii să se aleagă cu cât mai multe cunoștințe în școală. Ori, problema aceasta este foarte dificilă, pentru că unii copii nu au facultățile suficient dezvoltate și prin urmare nu pot ținea pas cu lecțiile dascălului, care trebuie să se acomodeze și el unui program impus. Carii sunt acei copii? Ii putem cunoaște numai prin probe de experiență, iar aceste probe ni-le dă cartea de care vorbim.

Cunoscând noi facultățile sufletești ale elevilor noștri îi vom putea grupa nu numai după clase, ci și după anumite categorii și în felul acesta îi vom putea supune unui tratament special, prin ce vom ajunge mai ușor la ținta dorită de legea învățământului.

Problema măsurării inteligenței la copii are însă și o latură socială, pe lângă cea pedagogică. Aplicând noi *testele* de măsurarea inteligenței la copiii dintr'o comună, ne vom putea face o icoană clară despre posibilitatea prosperității intelectuale a unei comune, iar aceasta icoană ne va indica direcția pe care trebuie să o dăm pentru viața copiilor acelei comune.

În scurt: Problema măsurării inteligenței la copii e de o mare importanță și ea va trebui îmbrățișată cu toată căldura și la noi.

Cartea d-lor Binet și Simon cuprind întreg chestionarul care e în legătură cu măsurarea inteligenței la copii. Ea ne dă toate îndrumările trebuincioase pentru a putea face aceasta măsurare. Toate *testele* cuprinse în această carte au fost supuse unei verificări în toată lumea civilizată. Americanul Goddard, care a întrebuițat mai mult chestionarul acestei cărți, zice întrealtele: „Metodul Binet-Simon însemnează o epocă în dezvoltarea educației și nu va trece multă vreme, până scara metrică de măsură a inteligenței, va sta alături de teoria evoluțiunii lui Darwin și de legea eredității, a lui Mandel“.

Cartea aceasta nu trebuie să lipsească de pe masa nici unui învățător. Metodul trebuie să preocupe în măsură largă pe toți oamenii de școală, pentruca să poată cunoaște puterile copiilor cari le sunt încredințați și cunoscându-i să tindă a realiza maximum pe care acești copii sunt în stare să-l dea.

Preocupați de astfel de chestiuni ni se va prezenta interesantă și viața dăscălească și în aceiași vreme vom putea face din ce în ce mai mult pentru ridicarea culturală a neamului nostru.
Zălau, 1926.

L. Ghergariu

directorul lic. de stat

A da celor fără de răutate și pruncului tânăr simțire și înțelepciune, acestea auzindu-le înțeleptul mai înțelept va fi și cel înțelegător cârmuire va dobândi.

Solomon Pilde Cap. I.

Vrei să inspire tinerilor dragostea pentru bunele moravuri fără a le zice mereu: fiți cumite? Dă-le un mare interes ca să fie astfel; fă-i să simtă întreaga valoare a înțelepciunii și îi vei face s'o iubească.

Rousseau.

A fi tată însemnează a avea obligațiunea de ați zice în fiecare oră a fiecărei zile: „Copiii mei să nu aibă nici odată vr'un cuvânt de a mă mustra“.

A învăța pe copiii proprii să facă binele însemnează a le lăsa moștenirea cea mai prețioasă.

Mantegazza.

Activitate extrașcolară.

Două serbări în Jibou.

Școala primară de stat din Jibou în anii din urmă face o adevărată educație cetățenească prin desmormirea și întărirea sentimentelor naționale în piepturile românilor de acolo, cari în trecutul apropiat erau destinați contopirii desăvârșite cu conlocuitorii lor de altă limbă.

Prin diferitele manifestații naționale, se imprimă în rândurile minorităților de acolo, respectul cuvenit față de cultura românească.

Acest fenomen îmbucurător se datorește harnicului director Dumitru Ilea.

Inregistrăm deci cu bucurie darea de seamă despre cele două serbări mai recente.

I. Zece Maiu. Ziua de zece Maiu, care ne reamintește cele mai mari evenimente din viața neamului românesc: 1859, 1866, 1881 și 1918, aniversarea unirii tuturor românilor în un singur stat, s'a sărbătorit și în anul acesta cu tot fastul cuvenit.

După Te-Deumul dela Primărie corul școalei primare condus de director, întonează Imnul Regal.

Directorul școalei vorbește apoi despre însemnătatea zilei, arătând munca neobosită a marilor noștri înaintași, precum și luptele și eforturile neamului întreg, pentru dreptul la viață, pentru libertate și independență, cum și jertfele aduse pentru îndeplinirea idealului național rămas adânc săpat în inimile tuturor românilor, încă de pe timpul lui Mihai cel Brav.

S'au executat mai multe coruri și declamări.

Au luat parte la aceasta serbare pe lângă toți intelectualii români, autoritățile comunei și multă lume din popor fără deosebire de naționalitate.

II. Ziua Eroilor. Ziua Eroilor a fost o zi de adevărată releviație sufletească pentru toți locuitorii comunei Jibou.

Anul acesta ea a fost sărbătorită cu un fast deosebit, încât merită să fie amintită alături de serbările de soiul acesta dela orașe.

La ora 7 s'au dat 3 bubuituri de treasc. Intreaga comună avea aspect sărbătoresc. Drapelele tricolore fălăiau pe toate casele.

La ora 11 după celebrarea serviciului d-zeesc se formează cortejul pentru plecare la cimitirul gr. cat. unde este înmormântat eroul *Ilie Popa* căzut în luptele pentru întregirea Neamului.

În fruntea cortejului 2 jandarmi, după cari urmează pluto-

nul format din elevii școlii primare în număr de 60, toți cu drapel; în fruntea plutonului muzica comunei, apoi sergenții de stradă, școala de ucenici și restul școlii primare, corpul didactic, autoritățile și lume multă. Plecarea se anunță prin 3 bubuituri puternice de treasc.

La mormântul eroului, după rugăciunea și cuvântarea preotului, s'a desfășurat un program vast și bine executat de elevii școlii primare, rostinduse 6 recitări și 4 coruri. La intonarea „Imnul Regal“ alte trei bubuituri zguduie văzduhul.

După terminarea programului, în dreptul monumentului se primește defilarea elevilor școlii primare de stat și de ucenici, în frunte cu plutonul elevilor (cercetași) cari prin pasul lor milităresc și hotărît, au stors admirația întregii asistențe.

Seara între orele 9—10 elevii școlii fac retragere cu torțe sub conducerea directorului în frunte cu muzica comunală. Comuna era splendid iluminată. Prin alte trei detunături de treascuri, se anunță încheierea festivalului din aceea zi. D.

Sărbătorirea zilei de 10 Maiu în comuna Crasna.

Cu prilejul sărbătoririi zilei de 10 Maiu în comuna Crasna au avut loc frumoase manifestări. După slujba bisericească poporul în frunte cu autoritățile locale s'a adunat la școala primară de stat unde zelosul dir. școl. Aurel Iepurean a vorbit frumos, arătând însemnătatea mare ce o are aceasta sfântă zi. După vorbire a urmat cerul „La Turda“ cântat de corul elevilor de școală, condus cu multă pricepere de tânărul învățător Nicolae Mărcuș. Din partea ungurilor a vorbit învățătoarea Maria Deak. S'au cântat mai multe cântări și declamat poezii patriotice toate cu succes neașteptat. Toți cei prezenți s-au depărtat cu celea mai plăcute amintiri.

Aniversarea zilei eroilor morți pentru Patrie, în Crasna.

Avem cea mai sfântă datorie să cinstim cât mai mult amintirea eroilor căzuți în război. Și această datorie și-a îndeplinit-o școala primară de stat din comuna Crasna. În dimineața zilei de Înălțarea Domnului, când se prăznuște și pomenirea celor morți pe câmpul de luptă, după terminarea slujbei bisericești toți reprezentanții autorităților locale împreună cu vre-o 200 locuitori ai acestei comune s'au adunat la școală. Cu aceasta ocaziune a vorbit directorul școlii Aurel Iepurean iar în ungurește învățătoarea

Ghizela Benedek arătând însemnătatea zilei pomenirii eroilor. Acestea vorbiri au stors lacrimi din ochii multor ascultători. S'au executat mai multe cântări și declamat poezii potrivite acestei serbări. La aceasta serbare cu bucurie am constatat și prezența D-lui Consilier Ember din Cehul-Silvaniei. Serbarea a fost aranjată de harnicul luptător pentru cultura românească Aurel Jepurean care luptă fără proget pentru introducerea unei frumoase culturi românești în mijlocul mării de străini din această comună.

Un participant.

Adunări învățătorești.

În cursul acestei luni s'au ținut două adunări inv., una în Jibou la 9 Maiu, iar alta în Tășnad la 20 Maiu. La amândouă au participat un număr frumos de învățători. Dintre cei puțini absenți nici unul n'a ținut de cuviință să-și justifice absența. De asta dată le reținem numele în nădejdea îndreptării. Oaspeți au participat puțini, dar nu e de mirat, că sunt puțini aceia, cari se mai interesează și de binele public.

Adunările s'a ținut în localul școlai, după ascultarea serviciului divin. Programul s'a desfășurat în ordine și în cea mai bună armonie. La adunări a luat parte activă și revizorul școlar I. Mango.

În Jibou a ținut lecție practică, Dl. Ioan Grosu, din geografie despre „Basarabia“ și conferință, Dl Paul Dimitriu despre „Cultivarea inteligenței“, iar în Tășnad, Ioan Pop a tratat bucata de cetire „Nu minți“ și Vasile Radu, „Parafulgerul“. Conferințe au ținut Dnii Vasile Popan despre „Metodul predării scris-cetitului“ și Andreiu Sabou despre „Prin ce modalitate s'ar putea face învățământul mai atrăgător și cu succes la cursurile de adulți“.

Lecțiile și conferințele au fost urmate de discuții interesante și instructive. Ca acestea să fie cât mai folositoare recomandăm cetirea și studierea articolului: „Lecțiunile practice și critica lor“, apărut în „Școala Noastră“ Nr. 17—18 din anul trecut. S'au mai discutat și alte chestiuni de interes școlar și profesional.

Este de dorit ca munca acestor adunări să fie cât mai intensivă și serioasă pentru a putea asigura promovarea învățământului și prestigiul Corpului didactic.

Mg.

Administrație școlară.

VII.

Clasificarea și promovarea elevilor. Chestiuni de interes general.

Preocuparea principală ce trebuie să o aibă fiecare învățător la sfârșitul anului școlar, este clasificarea exactă a elevilor. Îndeplinirea acestei îndatoriri încă a lăsat până în prezent foarte mult de dorit, ba unii au neglijat-o sau o făceau în mod superficial. Deși rezultatul muncii învățătoroști se concretizează în clasificarea elevilor.

Se știe, că pentru clasificare se întrebuintează 10 cifre. Valoarea acestor note este deosebită după grupările la care se aplică: la studii, purtare ori frecvență*). Clasificarea dela sfârșitul anului școlar este rezultatului notelor trimestriale. Media anuală pe obiecte din suma notelor în cele 3 trimestre împărțită la 3: media anuală pe grupe, din totalul pe obiecte împărțit la numărul obiectelor și în fine *media generală* se socotește din totalul mediilor pe grupe, împărțit la numărul grupelor (se scrie cu litere și cifre). După acestea se constată situația la sfârșitul anului. Se promovează elevul care are media generală pe grupe cel puțin 5 și dacă între mediile pe obiecte nu este notă mai mică de 4; la purtare cel puțin 6 și la frecvență 4. Cu note mai mici elevul rămâne repetent. Un elev nu poate sta mai mult într'o clasă de 2 ani.

Criteriul după care trebuie să se facă clasificarea este: *imparțialitatea* și o conștiință curată.

* * *

1. M. K. în I. Punându-se în aplicare noua lege a învăță-

*) Vezi mai pe larg: D. Mărgineanu „Călăuza Administrației școlare și a Comitetelor școlare“ pag. 46.

mântului primar cu începerea anului școlar 1924—25, conform instrucțiunilor Inspectoratului școlar cu No. 8972—1924 publicate în No. 13—1924 al revistei: la școlile, unde atunci au fost cl. V și VI aceste s'au contopit în cl. V., considerându-se ca anul I din învățământul primar superior. Astfel stând lucrul, în anul școlar în curs, numai cl. VI. poate fi. Examenul de absolvire cu clasa VI-a va începe numai la sfârșitul anului școlar viitor.

2. Gh. I, P. în Resigheea. În statele de plată oficiale primite la revizorul școlar după anexarea comunei DV. la județul Sălaj, nu ați fost trecut cu sporul de 50%. De favorurile prevăzute art. 159 din lege beneficiază numai acei învățători, cari depun la rev. școl. un angajament, că vor servi cel puțin 4 ani în zona culturală. La actele DV. nu se găsește acest angajament. Întrucât doriți să beneficiați de favorul amintit veți înainta angajamentul în dublu exemplar. Dealtfel, trebuia să reclamați acest drept imediat.

3. I. P. în Z. Scutirea de obligativitatea școlară conform art. 12 No. 3 și 4 se acordă numai de inspectoratul școlar, în temeiul constatărilor unui medic oficial. Pentru a se putea obține scutirea, acești copii se prezintă de către părinți, tutori etc. între 1—10 Septembrie direcțiunii școlii, împreună cu certificatul medical, spre constatare. În cursul anului școlar nu se pot face scutiri dela frecventarea școlii. Absențele copiilor bolnavi se vor motiva conform dispozițiilor prevăzute la Art. 24.

4. Școala primară M. B. Este adevărat, că conform legii amenzile școlare trebuie să le încaseze percepții fiscale, însă notarii se consideră din acest punct de vedere ca agenți auxiliari ai percepțiilor fiscale și ca atari nu se pot sustrage dela această datorie. DV. ați greșit foarte mult, că dela începutul anului școlar n'ați semnalat acest lucru. În viitor să fiți mai punctuali și să procedați conform dispozițiilor legii din caz în caz, ca să nu mai dați anză la astfel de anomalii.

5. Kr. St. în Ch. E o senzație prea naivă a spune, că DV. pentru aceea nu ați întocmit bugetul școlar, fiindcă se cuprinde în bugetul comunal. Apoi nu ați citit regulamentul și dispozițiile privitoare la întocmirea bugetelor, publicate în revistă și instrucțiunile depe imprimare, care vi s'au pus la dispoziție. Trebuie să fiți mai atent și mai conștient de datoriile ce le aveți și să executați întocmai ordinele primite. Nu ascultați de ce vă

spune unul sau altul, ca să nu vi se aplice ironia filosofiei țărânului român, atât de plastic exprimată în proverbul: „Nu crede ce vezi, crede ce ți spun!”

Intr'un singur raport nu se pot acumula mai multe chestiuni. La fiecare ordin trebuie răspuns cu raport separat. La dispozițiile Comitetului școlar județean se va raporta acolo, iar nu revizoratului. Astfel raportul DV. la ordinele cu Nr.ii 58, 59 și 60—1926. Com. școl. jud. nu se iau în considerare.

6. *D. O. în P.* Pământul ce s'a expropriat pentru școală, indiferent sub ce denumire, trebuie administrat de comitet conform dispozițiilor date în acest senz. Notarul și primarul nu pot dispune de felul cum să se administreze, cu atât mai puțin nu-l pot arrenda. În cazul de față fiind vorba numai de 2 jug. se va folosi de grădina școlară confort Art. 75 din lege, iar produsul este al DV. în calitate de director școlar.

7. *G. C. în G.* Deși nu toate ordinele publicate în partea oficială a revistei noastre interesează „în special” toate școalele, totuși trebuie înregistrate. Risipa de hârtie și pierderea de timp, de care vorbiți, nu se pot considera de motive serioase pentru a se alege numai ordinele de interes „general” sau acele, cari privesc direct școala respectivă.

După părerea noastră, toate ordinele publicate sunt de interes genral, referindu-se la învățământ și serviciul învățătorului.

Dealtfel, ordinele publicate, nu se copiază pentru dosar. E deajuns, dacă se indică Nr. revistei și conținutul pe scurt, în câteva cuvinte.

8. *Mai multora.* Învățătorii suplinitori nu au drept la sporul de 50% prevăzut la Art. 50 din lege. Asemenea nici învățătorii ajutori și titulari detașați, fiindcă acest spor se acordă numai învățătorilor, cari funcționează efectiv la post.

Avantajile articolului amintit mai sus, decurg numai dela data depunerii angajamentelor, iar nu dela ocuparea postului.

D. Mărgineanu.

Note și observații.

Ortografia limbii române.

Notăm cu bucurie deciziunile congresului filologilor români din 23—25 Aprilie a. c. referitoare la ortografia limbii române.

1. Se va renunța definitiv la orice accent grav : se va scrie așa nu așá, putea nu puteá, copii nu cópii etc.

2. Se va scrie pretutindeni cu *i* din *i* nu din *a* : *Romîn*, *vînt*, *urî* etc.

3. Ortografia cu consoane duble e înlăturată, deci : *casă* nu *cassă*, *rasă* nu *rassă* etc.

4. Se va scrie cu *ș* în loc de *ci* în forme, ca *pașnic*, *veșnic* etc.

5. Apostroful din ortografie ca spune*i*, dá*i* etc. se respinge ; deci : dá-*i* spune-*i* etc.

6. Se va scrie : *aselași*, *acuși*, *iarăși*, *totuși* — deci cu *i* final. Singur condiționalul *aș* (aș vrea) se va scrie fără *i*.

7. După *i* se menține u normal : *alaiu*, *trainu*, *maiu* etc.

8. Genotivul și dativul feminin singular va fi în *-ii* (*cărții*) dacă pluralul nearticulat se termină în *-i* (*cărți*) și va fi *-ei* (*casei*) dacă pluralul articulat este terminat în *-e* (*case*).

9. *S* intervocalic din neologizme se va scrie cu *z* când se aude cu *z* : *bază*, *cazul*, *conciziune* ; dar scriem *concis* etc. Vom scrie totuși : *asistent*, *sesiune*, *filosofie*.

10. Terminațiunea imperfectului indicativului va fi la utimele trei conjugări — *eam* : *tăceam*, *mergeam*, *dormeam*.

11. Terminațiunea *-eală* după vocală se va reda prin *-ială* : *îndoială* etc. ; dar rămân *tocmeală*.

12. Se va scrie : *trebuie*, *suie*, *croiesc*, *baie*, *aievea*, *boier*, *plouie* etc. Rămân dintre vorbele în care se aude *i* muiat, fără *i*, numai vorbele *alee și idee*.

13. Compusele cu *des-*, *is-* și *răs-* în cari *s* se pronunță ca *z* ră mân cu *s* : *desbate*, *isbindă*, *răsboiu* etc.

14. Se vor scrie *zburu* și *zbiera* cu *z*.

Congresul a hotărît că primește și celelalte soluții ale comisiunii ortografiei — nerelevate în congres din lipsă de timp fizic — și decide să fie prezentate Academiei române și Ministerului spre ratificare oficială și obligatorie.*

Toate desbaterile congresului vor apărea în Al doilea buletin al congresului filologilor români

G. Capătă.

*) După Revista generală a învățământului. Anul XIV No. 5.

Un gest frumos.

Nu s'a făcut la noi, ci airea, departe în Anglia, țara calmului și a celei mai desăvârșite conștiințe naționale. La noi toată lumea se ocupă aproape în mod exclusiv cu ale sale și pentru sine. Se face politică, se critică, injură, dar nimeni nu dă o mână de ajutor pentru îndreptarea reielor combătute și binele de obște.

Totul se cere și ia dcla stat, fără ca cineva să-i dea în schimb ceva când se află în strâmtoare. Și dacă nu i-se împlinesc toate poftele, solicitatorul face pe neîndreptățitul și nemulțumitul injurând țara și tot.

În alte țări fac altfel cetățenii. Critică și bârlesc mai puțin, dar lucrează mai mult pentru binele țării. Când o văd în primejdie, conștiința demnității, izvorită din sufletul ficcărnia, pe toți îi pune la locul lor fără șovăire și fără tendință de căpătuială.

Nu de mult, abia în zilele trecute s'a întâmplat, că greva muncitorilor amenința imperiul britanic cu o adevărată catastrofă. Când greva a început a lua proporții mai serioase, s'au format comitete din inițiativă particulară pentru apărarea intereselor mari ale țării. Nenumărați dandy și lady s'au mobilizat singuri, de bună voie, și pus la dispoziția acestor comitete fără ca să discute utilitatea, muncii ce le-a revenit, care în toate cazurile era prea departe de viața și îndeletnicirile lor obișnuite. Acest gest de solidaritate benevolă este cea mai grăitoare dovadă despre punerea intereselor țării mai presus de toate și indentificarea cu ele în cea mai largă măsură.

În modul acesta interesele țării au fost salvate, dar în acelaș timp n'au rămas nesatisfăcute o parte din doleanțele îndreptățite ale muncitorilor. Dreptate în toate părțile.

Iată ce să poate într'o țară cu cetățeni conștii. Regretăm că la noi nu se face la fel. Din exemplul acesta și alte multe putem învăța. Să le urmăm pe acestea și să nu imităm numai moravurile rele cari ne demoralizează și fac ridicoli. Numai atunci vom avea o țară cultă bogată și puternică dacă toți ne vom face maximul datoriei.

I. Mango.

CRONICA,

IDEI ȘI FAPTE.

Festival școlar. În 21 Maiu Școala secundară de fete din Zălau a dat un festival bine-răușit. Cu deosebire au fost cu gust aranjate și impresionante tablourile vii precedate de prolog. A fost dragălaș prodată și piesa-operetă pentru copile „Urzica“.

Producțiunea elevilor Liceului V. Lucaciu din Carei.

Joi în 27 Maiu elevii Liceului Vasile Lucaciu din Carei veniți în capitala județului în escursiune au predat o piesă teatrală din viața Mântuitorului. S'au pregătit și și-au dat silința dar subiectul piesei fiind atât de cunoscut din Biblie numai în prelucrare literară și prin interpretare artistică poate fi într'adevăr gustat.

Anchetă sanitară. În zilele de 28 și 29 Maiu medicul din Cluj Dr. Dominic Stanca, neobositul luptător pentru îmbunătățirea stării sanitare a Poporului român împreună cu medicul căpitan Dr. Sorin Stoica, medicul școlii au făcut la școala normală de băieți și la școala primară de aplicație de pe lângă aceasta școală o anchetă sanitară pentru a afla cum se prezintă elevii acestor școli din punct de vedere sanitar, ca să se ia măsuri pentru delăturarea și vindecarea diferitelor defecte, morburii și neajunsuri. Ancheta a fost cerută de direcțiunea școlii în conște-

gere cu corpul didactic prin superioritatea școlară și sanitară. Despre necesitatea acestui fel de anchetă numai atunci se convinge omul laic pe deplin când azistă la ea și vede de câte defecte suferi bețișii copiii și tinerii fără să-și dea seama și fără să fie observați. Numai văzând deosebirea dintre înfățișarea unui copil ale cărui căi de respirație sunt astupate de polipi vegetații și amigdale unflante, și unul cu căile de respirație libere se poate omul convinge despre însemnătatea ancheței sanitare menită a constata de ce sufar copiii. Despre însemnătatea anchetelor sanitare în școli și în mijlocul poporului vom reveni mai pe larg.

Sporul nou. În legătură cu sporul la salarii ce trebuște acordat funcționarilor, suntem în măsură să dăm următoarele amănunte după ziarul „Cuvântul“:

D. Ion Lăpădatu, ministrul de finanțe, de comun acord cu ceilalți factori din guvern, a decis să se acorde funcționarilor suma de un miliard.

Nu se cunoaște încă cota care va fi fixată; în orice caz ea va fi între 20—25 la sută asupra salariului și scumpetei de până acum.

Se ventilează svoul că a această repartiție se va face dela începutul lunii Iulie, ceea ce ar însemna mărirea cotei în

mai mare măsură decât dacă s'ar fi făcut împărțirea dela 1 Ianuarie trecut după cum prevede bugetul.

Dacă se procedează în acest chip, guvernul neputând lua înapoi salariile pe care le eroiază prin acordarea acestor sporuri, — se angajează ca în bugetul viitor să prevadă pe lângă sumele din bugetul actual, un miliard în plus.

Fie că se adoptă acest criteriu de repartiție, fie că se adoptă altul, putem afirma cu certitudine că fondul de un miliard va fi împărțit la data anunțată mai sus.

În acest sens, ministerul de finanțe a luat toate măsurile ca acestui fond să nu i-se dea altă destinație, dispunând totodată accelerarea lucrărilor în vederea repartiției.

C.

Transferările. După cum cetim în ziare, Ministerul a luat măsuri, ca transferările în învățământul de toate categoriile să se facă după 10 Iunie a. c. când se va întruni Consiliul inspectorilor generali ai învățământului.

Aviz celor interesați. *Cursul pentru lucrul manual*, conform ordinului Ministerial apărut și în revista noastră, se va ținea la Deva în cursul verii. Din județul nostru s'au anunțat 5 învățători.

Imprimare școlare Revisoratul școlar a primit dela Minister tot soiul de imprimare școlare, a căror întreținere este obligătoare pentru toate școlile primare, de

copii mici a statului și cursurile de adulți.

Imprimatele se vor distribui *gratuit* începând din luna viitoare la cererea direcțiunilor școlare, cari ne vor indica numărul elevilor. Pentru acoperirea cheltuelilor de transport școlarele cu un învățător vor plăti 10, iar cele cu mai mulți învățători 20 Lei.

Sericicultură. Recomandăm atențiunei cetitorilor noștri cultivarea vermicilor de mătasă, care în unele părți ale țării: Bănat, Bucovina etc., este o ocupație predilectă, după care în timp relativ scurt, de abia 5—6 săptămâni și pe lângă o muncă ușoară se pot realiza venituri frumoșele. Înainte de război și în județul Sălaj se făcea o cultură mai estinsă a vermicilor de mătasă, dar în cursul războiului a stagnat aproape cu totul, ca și multe alte lucruri bune. De 2—3 ani încoace încep a se face încercări noi în aceasta direcțiune.

Ca să putem angaja și poporul nostru în serviciul sericiculturii mai întâiu trebuie să începem cu copiii de școală distribuind între ei un număr potrivit de ouă și dându-le toate îndrumările trebuincioase, ca să-i știe cultiva și valoarea. Cei ce doresc să se ocupe și să răspândească acest ram ale conomieii să se adreseze *Dnei Ana F. Negrutin în Zălau*, strada Traian No. 5, de unde vor primi ouă împreună cu instrucțiunile necesare. Tot DSA va răscumpăra și gogoșele cu 100 Lei kilogramul. Mg,

Buletin bibliografic.*

INVĂȚĂMÂNT:

Dare de seamă asupra învățământului primar din județul Mureș-Turda pe anul școlar 1924—25. de Ieronim Puia, Târgul-Mureș (Tip. comunală) 1926. pag. 80.

ȘTIINȚELE NATURALE:

Technologia materialelor pentru școlile industriale de meserii și școli speciale tehnice, de Constantin Popovici, Ediția V. revizuită și adăugită, București (Tip. Curieru Judiciar), 1926, 144 p. Fig. Lei 36.

FILOLOGIE:

Vorbirea și scrierea românească, de G. D. Soraba, Studiu introductiv în filozofia limbii, Gramatică, Ortografie, Punctuație, București, Socec, 175 p. Lei 140.

GEOGRAFIE:

Peste ocean. Note dintr'o călătorie în America de Nord, de Jean Bart, traducere de Eugeniu P. Botez. București, I. Brănișteanu 1926, 110 p. Fig. Lei 60.

Românii nomazi. Studiu din viața Românilor din Sudul Peninsulei Balcanice, de F. H. Capidan. Cluj. (Tip. Ardealul) 1926, 191 p. Fig. Lei 200.

Călătorie în China 1675—1677 de Spătarul Nicolae Minescu. în românește și cu o prefață de Em. C. Grigoraș București, Casa Școalelor, 1926, 235 p. hartă, Lei 40.

LITERATURĂ:

a) Nuvele. *Un scos din pepeni.* Schițe umoristice de G. Brăescu. București, Ancora, S. Benveisti Comp. 1926, 200 p. Lei 50.

b) Teatru. *Teatru inedit. Repertoriul Caraculi. Făclia de Paști.* Articolul 214 de I. L. Caragiale, Petre Suceiu și Octav Minar. București, (Socec Comp.) f. d. 137 p. Lei 30.

Ploaie cu soare. Comedie într'un act de Poldister. București, Socec Comp. 1925. 54 p. Lei 15.

Pe frontieră. Un tablou oriental în versuri și un act, de Ath. Anastasescu. București (Tip. Lucia) f. d. 40 p. Lei 10.

Biruitoarul, de Alexandru Băbeanu și Vintilă Russu Șirianu. București (Tip. Cartea Medicală.) 1925, 78 p.

* Dăm sub acest titlu o spicuire de cărți pe cari si-le poate comanda cine voințește.

Posta redacției.

„IN ȘCOALĂ“ va apărea la timp potrivit.

„FRUMUȘETILE ȘI BOGĂȚILE PĂMÂNTULUI ROMÂNESC“ se va publica.

„MUNȚII NOSTRI AUR POARTĂ, NOI CERȘIM DIN POARTĂ 'N POARTĂ.“ în unul din numerele următoare.

„SĂ-MI CÂNȚI...“ în numărul următor.

„IMPORTANȚA EDUCAȚIEI CETĂȚĂNEȘTI,“ în forma trimisă nu e poate; prelucrată o publicăm cu drag.

„PERVERSIUNE ȘI IMORALITATE“ nu e potrivit; încercă și mai serie că ai stil bunșor.

„MUNCA ÎNALȚĂ PE OM“ conține prea multe generalități.

„IMPORTANȚA INTUȚIEI ÎN ȘCOALA PRIMARĂ,“ prea sumară.

„IMPORTANȚA STUDIULUI“ ISTORIA ÎN ȘCOALA PRIMARĂ“ nu poate fi publicat.

„CUVÂNTAREA DIN 10 MAI“ nu o putem publica.

„CE A FOST, ȘI E...“ nu poate fi publicată.

„TE-AM AȘTEPTAT SĂ VII.“ asemenea.

„SONET“ nu o putem publica.

„NORII“ cititorii noștri au citit-o în „Meseșul“, te rugăm să ne trimiți nepublicate.

Rugăm pe on. colaboratori și pe toți cei ce doresc a conlucra la cultivarea și ridicarea tagmei dascălești să binevoiască a-și alege subiectele din diferitele grupe ce am introdus în revistă și ale tracta cât de obiectiv încunjurând generalitățile goale.

Redactorul.

PARTEA OFICIALA

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștientios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

Nr. 1242—1926.

Datele necesare pentru înscrierea la penziune.

Publicăm mai jos în copie ordinul Onor. Inspectorat școlar Nr. 3300—1926 punându-le în vedere celor interesați, ca deodată cu actele pentru înscriere la penziune, să înainteze câte un tablou despre salariile avute, arătând toate schimbările avute în salariile de bază și gradulii dela intrarea în funcțiune și până la data când își cer penzionarea.

„Domnule Revizor, avem onoare a Vă comunica în copie adresa Ministr. de Finanțe, Casa Generală de penziuni Nr. 7830—1926 cu rugămintea de a lua act de conținutul ei și al execuția întocmai când vor fi cazuri.

„Domnule Ministru, Potrivit dispozițiilor prevăzute la art. 98 din legea generală de penziuni și la art. 171 din regamentul ei, cărora au aparținut teritoriile libertate, precum și aceia cari au aparținut diferitelor case, speciale, trebuie să verse reținerile convenite Casei Generale de penziuni în condițiunile sus ziselor articole pentru tot timpul ce au servit. În acest scop referindu-ne la adresa noastră Nr. 175199 din 4 Iulie 1925, prin care vi s'a comunicat, modelul certificatului de serviciu, ce urmează să fie liberat pentru funcționarii, cari cer înscrierea lor la penzie, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a lua măsuri, ca pentru funcționarii din teritoriile alipite să se prevadă în certificatul ce se liberează, specificat pe funcțiuni, tot timpul servit, și salariile ce au primit, atât înainte, cât și după alipire, precum și reținerile ce li s'au făcut dela data alipirii care pentru Ardeal

și Banat este 1 Decembrie 1918, pentru Bucovina 28 Noiembrie 1918 și pentru Basarabia 9 Aprilie 1918. Aceste date sunt neapărat necesare Comis. regionale de penziuni pentru a se putea face calculul reținerilor, ce funcționarii vizați urmează să verse Casei Generale de penziuni potrivit art. 98 din legea generală de pensii. Dir. Gen. (ss) D. Jonescu. Insp. Șef. (ss) G. Bota.“

Zălau, la 19 Maiu 1926.

Nr. 1418—1926.

Examen de definitivat în sesiunea de toamnă.

Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Inspectorat școlar Nr. 4237—1926, punându-le în vedere celor interesați să-și înainteze cererea de admitere la acest examen până în 30 Junie a. c.

„Domnule Revizor, Vă facem cunoscut, că Ministerul cu ordinul No. 44.209—1926, a aprobat, ca în toamna anului acesta să se țină un nou examen de definitivat pentru învățătorii cărora nu li-s'a admis a-l depune în Martie a. c. întrucât nu aveau 3 ani de funcționare dela data numirii cu titlul provizoriu, fie la țară, fie la oraș, fiind logic să li se aplice vechea lege a învățământului primar care era în vigoare atunci când detașerile în orașe nu-i împiedecau a depune examenul de definitivat dacă nu funcționaseră 3 ani la țară. Comunicați celor în drept. p. Inspector Șef. (ss) Gh. Tulbure. Șeful serviciului (ss) Indiscifrabil.“

Zălau, la 19 Maiu 1926.

Nr. 1419—1926.

Aplicarea programei analitice nouă.

Conform ord. Ministr. Nr. 48.444—1926. cu începerea viitorului an școlar 1926—1927 se va aplica noua programă analitică a școlilor primare în clasele I., II., III-a primară cum și în clasele V. și VI. complimentare.

Zălau, la 25 Maiu 1926.

Nr. 1432—1926.

Liturgia pentru copii de D. G. Kiriak.

Măiestru D. G. Kiriak, cunoscutul compozitor și folklorist

profesor la Conservatorul de muzică din București, a tipărit o liturghie pentru copii și popor.

Lucrarea fiind întocmită în spiritul tradițional al cântărilor din Biserica ortodoxă, are aprobarea Sf. Sinod și binecuvântarea de a fi răspândită printre credincioși.

Ministrul în baza avizului Consiliului Permanent No. 661—1926 găsind că aceasta liturghie este foarte folositoare și potrivită pentru elevi, cu ordinul No. 49.026—1926 o recomandă spre a fi întrebuintată în școli, la corurile bisericești, formate din școlari dar fără caracter obligator pentru elevi. Doritorii de a-și procura broșura se vor adresa direct pe adresa Măiestrului D. G. Kiriak Str. Gral Angelescu Nr. 117 București.

Zălau, la 24 Maiu 1916.

Nr. 1440—1926.

Materialul didactic și imobillerul împrumutat.

Pentru a se putea întocmi o evidență exactă asupra mobilierului și materialului didactic, împrumutat dela o școală la alta, invităm pe toate direcțiunile școlare, cari dețin ceva material împrumutat dela altă școală, să ne înainteze în termen de 5 zile un conspect de acest material, indicând data și școala de unde l-a primit.

Asemenea vor înainta câte un conspect și direcțiunile școlilor de unde s'a împrumutat.

Zălau, la 19 Maiu 1925.

Nr. 1512—1926.

DI. Constantin Petrescu delegat ca inspector general.

Ministerul prin decizia Nr. 50708—1926, delegă cu începere dela 15 Maiu 1926, pe dl Constantin Petrescu, actual inspector școlar primar la regiunea VIIIa școlară București ca inspector General, în locul lui I. Teodoru, decedat.

Zălau, la 31 Maiu 1926.

Nr. 1513—1926.

Numirea Dlui I. Pavel inspector școlar.

Deciziunea Ministerială Nr. 52017—1926. Dl. Ioan Pavel, revizor școlar la Nășăud este numit pe ziua de 15 Mai a. c. inspector al școlaelor primare confesionale și minoritare din Ardeal. Zălau, la 31 Maiu 1926.

Nr. 1529—1926.

Recomandarea cărții „Aventurile Lui Goangă și Târlică”, de Ionescu Morel.

Ministerul de Instrucție dorește ca la împărțirea premiilor la sfârșitul anului școlar, elevilor claselor primare să li se dea cărți a căror valoare literară și morală să fie cât mai aproape de sufletul și mintea copiilor.

Prezentându-se ministerului, cartea intitulată „*Aventurile lui Goangă și Târlică*” a D-lui D. Ionescu Morel, lucrare, care este un roman pentru copii, ilustrată cu scop moral și educativ, lucrare aprobată și de Consiliul Permanent, Ministerul, o apreciază ca folositoare și o recomandă cu toată căldura a se *da ca premiu elevilor școlaelor primare* cumpărându-se de către școli și Comitetele școlare, pentru scopul sus arătat.

Comenzile se vor adresa direct de către școli, autorului, (D. Ionescu Morel Str. Austrului Nr. 7 București.)

Costul unui volum, cuprinzând 160 pag. și 130 ilustrații este de Lei 80.

Zălau, la 31 Maiu 1926.

Nr. 1537—1926.

DI Ef. Mărculescu numit inspector școlar general.

Majestatea sa prin Inaltul Decret Regal Nr. 2275 -1926, a binevoit să reaprobe numirea Dlui Ef. Mărculescu, profesor definitiv la liceul și seminarul din R Văleța ca inspector general al învățământului primar și normal primar, pe ziua de 5 Maiu 1926, în postul devenit vacant prin demisiunea Dlui Solomon Halița.

Zălau, la 31 Maiu 1926.

Nr. 1540—1926

Aplicarea regulamentelor.

În regulamentul pentru aplicarea legii învățământului primar și normal sunt prevăzute o serie de dispozițiuni, cari necesită întocmirea de noi regulamente corăspunzătoare a grădinelor de copii mici, eci pentru examenul de definitivat al învățătorilor, pentru administrarea interioară a școalelor normale etc.

Spre a nu se da loc la interpretări greșite și evite o corespondență zădarnică până se va completa seria aceasta de regulamente necesare, avem onoare, a Vă face cunoscut, că Ministerul cu ordinul Nr. 49894—1926 a aprobat ca regulamentul vechiu în toate dispozițiunile care nu contrazic pe cele din legea învățământului primar normal și noul regulament pentru aplicarea ei, să rămână în vigoare.

Zălau, la 31 Maiu 1926.

Nr. 1561—1926.

Încheierea anului școlar.

Publicăm ordinul de mai jos spre știre și conformare :

„Ministerul Instrucțiunii Direcția Învățământului Primar și Normal Nr. 53.943. Domnule Revizor, în baza dispozițiunilor curpinse în art. 58 și 62 din legea asupra învățământului primar, cum și acele cuprinse în art. 98 al. II, 100 și 107 din regulamentul ei de aplicare, cu privire la durata anului școlar, promovarea elevilor și solemnitatea încheerii anului școlar, Ministerul a dispus să se aplice următoarele măsuri :

1. La toate școalele urbane și rurale, cursurile să înceteze în ziua de 15 Junio a. c.

2. Începând din ziua de 18 Junio, elevii diferitelor clase vor depune un examen sumar din obiectele principale de studiu (limba română, matematici, istorie, geografic, igienă și științe naturale), în asistența părinților elevilor și a tuturor învățătorilor școalei.

Examenele se țin câte o zi pentru fiecare clasă sau divizie a unui învățător, începând cu clasa I-a, într-o singură ședință de patru ore, cu recreațiile reglementare.

La școalele cu un singur învățător, examenul durează o zi

pentru toate clasele sau diviziile; la acele cu doi învățători, două zile; la acele cu trei, trei zile etc.

La școalele mixte dar cu clase separate de băieți și de fete, cum se găesc încă foarte multe în orașele mari din Transilvania, examinarea claselor de fete se va face în aceleași zile cu a claselor de băieți pentru băieți în asistența învățătorilor dela clasele de băieți, iar pentru fete, în asistența învățătoarelor dela clasele de fete.

Examinarea va fi numai orală și se va face de către învățătorul sau învățătoarea clasei respective, având dreptul să pună întrebări și ceilalți învățători. Prezența la examen a tuturor învățătorilor școlii este obligatoric.

La aceste examene nu se va stărui atât asupra cantității de cunoștințe înmagazinate de elevi în cursul anului, cât mai mult asupra gradului de asimilare a acelor cunoștințe și asupra înrăuririi pe care ele au avut-o pentru mărirea puterii de gândire și de judecată a elevilor. Ele vor avea mai mult un caracter sărbătoresc, cu tendința de a stărui interesul și dragostea părinților față de școală.

3. Promovarea elevilor dintr-o clasă întralta se face pe baza notelor trimestriale.

Pentruca un elev să fie promovat, trebuie ca fiecare din mediile sale anuale pe grupe: limba română, matematici (aritmetică și geometrie), celelalte științe (religie, istorie, geografic, științe naturale și igienă, cultura socială și învățământul civic, cunoștințe de comerț și contabilitate), dexterități (caligrafia, desenul, cântul, educația fizică, lucrul manual (la cl. I—IV de băieți), lucrul de mână și gospodărie (la fete) și indeietnicirile practice (la cl. V—VII la băieți, să fie cel puțin cinci, neavând la nici unul din obiectele în parte din acele grupe o medie anuală inferioară lui patru; media anuală la purtare să fie cel puțin șase; iar nota la frecventare să fie cel puțin patru.

Nota la frecventare se va socoti după normele stabilite în Art. 76 din regulamentul pentru administr. inter. a școalelor primare urbane și în Art. 83 din acela pentru administr. inter. a școalelor primare rurale.

4. Calcularea mediilor se face după norma următoare:

a) Notele trimestriale, obținute la fiecare obiect de elevii claselor I—VII, adunate și suna împărțită prin trei, dau mediile anuale pe obiecte.

Tot astfel se capătă media anuală la purtare; iar nota la frecventare se calculează o singură dată pe an, după terminarea cursurilor, potrivit normelor stabilite la Art. 76 din regulamentul pentru administr. inter. a școlilor urbane și Art. 83 din acela al școlilor rurale.

Dacă un elev a lipsit motivat unul din trimestrele I sau II dela școală, atunci, spre a avea mediile anuale pe obiecte, se adună numai notele de pe celălalte două trimestre și suma lor se împarte cu două.

b) Mediile anuale pe obiecte formează următoarele grupe:

1. Limba română cu subîmpărțirile sale: scrierea și exerciții gramaticale, citirea, exerciții de memorie, exerciții de compunere și exerciții de intuiție.

2. Matematici: aritmetică și geometrie.

3. Celălalte științe: religie, istoric, geografic, științe naturale și igienă, cultura socială și învățământul civic, cunoștințe de comerț și contabilitate.

4. Dexterități: caligrafia, desenul, cântul, educația fizică, lucrul manual (la cl. I—IV. de băieți.)

5. Lucrul de mână și gospodăria (la școlile sau clasele de fete.)

6. Indelețnicirile practice (la clasele V—VII de băieți.)

7. Disciplina: purtarea și frecventarea.

c) Suma mediilor pre grupe, împărțită cu numărul grupelor și anume cu cinci pentru elevii din clasele I—IV și cu șase pentru elevii din clasele V—VII dela școlile de băieți și dela școlile sau clasele de fete, dă media generală de clasificare a elevului.

d) Mediile anuale și media generală de clasificare se calculează cu două zecimale.

e) Anul școlar se încheie la toate școlile în ziua de 29 Iunie cu o serbare școlară, care se face urmându-se normele stabilite în art. 91 și 92 din Regulamentul pentru administrarea școlilor primare urbane și art. 101 și 102 din Regulamentul pentru școlile primare rurale.

La această serbare, elevii distinși prin purtare și silința lor la învățătură vor fi răsplătiți cu premii; se vor socoti ca elevi distinși aceia cari vor avea media generală cel puțin opt și nici o medie anuală pe obiecte inferioară lui șapte.

f) Anul școlar se socotește definitiv încheiat în ziua de 10 Iulie. Director General, S. R. Formac. Subdirector, F. Teodorescu.
Pentru conformitate.

Zălau, la 2 Iunie 1926.

Revizor școlar:

I. Mango.

Comitetul școlar județean al județului Sălaj.

Nr. 929—1926.

Aprobarea membrilor comitetelor școlare rurale.

În legătură cu ordinul nostru Nr. 59—1926, publicat în revista „Școala Noastră“ Nr. 12—1926, facem cunoscut tuturor comitetelor școlare, că reconstituirea membrilor comitetelor școlare pe anul 1926, făcută în conformitate cu Art. 8 și 13 din regulament, s'a aprobat din partea comitetului școlar județean. Aprobări speciale nu se emit, ci acest ordin va servi drept aprobare pentru toate rapoartele și procesele verbale înaintate cu acest senz.

Nr. 930—1926.

Gestiunea comitetelor școlare în trimestrul I. 1926.

În sensul instrucțiunilor date pentru gestiunea comitetelor școlare și pe imprimatele trimise spre acest scop tuturor școalelor; se prevede, ca la sfârșitul fiecărui trimestru, comitetele școlare sunt obligate să înainteze comitetului școlar județean, borderourile Nr. 3 și 6 despre operațiunile făcute în trimestrul respectiv.

Cum până în prezent numai un mic număr de comitete le-au înaintat pe trimestrul I. (Jan-Martie 1926) invităm toate comitetele să satisfacă acestui ordin *in termen de 8 zile*.

Scolile unde nu s'a făcut nici o operațiune în trimestrul I nu vor înainta imprimatele amintite, ci numai un raport negativ.

Zălau, la 31 Maiu 1926.

Nr. 931—1926.

Achitarea abonamentelor.

Având în vedere, că o mare parte a cheltuelilor de editare pentru „Școala Noastră“ pe anul 1926 este neachitată: *invităm cu stăruință toate comitetele școlare și pe învățători, să-și achite abonamentele pe 1926 în cursul lunii Iunie a. c.*

Cei cari nu vor răspunde chemării noastre, se vor califica după merit.

Zălau, la 4 Iunie 1926.

Nr. 932 - 1926.

Căluza administrației și a comitetelor școlare.

Publicăm ordinul de mai jos spre știre și conformare, cu invitarca, ca toate comitetele școlare să înainteze de urgență autorului, costul exemplarelor primite pentru școalele respective, expediate fără ramburs. Recepisele dela postă vor servi de acte justificative.

„Inspectoratul regiunii a II-a școlară Nr. 3855—1926. Domnule Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut, că a apărut în zilele trecute în tipografia „Luceafărul“ din Zălau lucrarea D-lui subrevizor școlar : Dumitru Mărgineanu : Căluza Administrației școlare și a Comitetelor școlare.“ Aceasta lucrare cuprinde instrucțiuni referitoare la ținerea gospodăriei școlare, a întreținerii materiale, a contabilității și alte chestiuni actuale privitoare la serviciul învățătorului. Intrun volum de 120 pagini, tratează amănunțit și într'un mod clar, toate chestiunile administrative, ilustrând momentele mai importante, prin formulare și modele, dând posibilitatea fiecărui învățător să-și cunoască atribuțiile administrative. Cartea aceasta umple un gol în literatura noastră profesională și fiind o căluză absolut indispensabilă pentru fiecare școală și învățător din regiunea noastră. Prețul unui exemplar 50 Lei. Expedierea exemplarelor necesare pentru fiecare școală se va face direct de autor, cu ramburs, iar costul se va achita din bugetul școlar respectiv (din fondurile pentru bibliotecă sau din cele pentru cheltuieli diverse). Binevoii Dle Revizor a aduce aceste dispoziții la cunoștința membrilor corpului didactic prin organul Dvs. oficial. Inspector Șef : (ss.) G. Bota. Șeful serviciului : (ss) E. Pitea.

Zălau, la 4 Iunie 1926.

Prefect. Președinte :

Dr. N. Cristea.

Secretar :

I. Mango.